

Dosarul nr. 2ra-1334/2022
2-21036223-01-2ra-20092022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (D. Tricolici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecători

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Petru Paraschiv și
Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Petru Paraschiv
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii
Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauza prin acțiunile
ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii,

împotriva deciziei din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 10 martie 2021, Paraschiv Petru a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii
Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii
Moldova cu privire la repararea prejudiciului moral și material cauza prin acțiunile
ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și compensarea cheltuielilor
de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că prin ordonanța din 02 aprilie 2015, organul
de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Hîncești, în persoana
ofițerului de urmărire penală, Erhan Oleg a dispus pornirea urmăririi penale în
privința lui Paraschiv Petru, acesta fiind bănuit de comiterea infracțiunii prevăzute
de art. 361 alin. (1) din Codul penal.

Reclamantul susține că prin ordonanța procurorului în Procuratura Hîncești,
Brăila Natalia din 05 octombrie 2016, a fost pus sub învinuire, incriminându-i-se că
în circumstanțe necunoscute a falsificat, deținut și folosit titlul de autentificare a
drepturilor deținătorului de teren, eliberat la 24 iulie 2002, acțiuni care au fost
încadrate conform art. 361 alin. (1) din Codul penal.

Notează că în realitate urmărirea penală a fost pornită cu scopul de a-l sancționa
pentru implicarea sa activă în campaniile electorale, deoarece a fost un susținător
fidel al Partidului „Platforma Demnitate și Adevăr”.

În acest sens, reiterează că nu a avut nicio implicare în comiterea faptelor incriminate, însă Procuratura Hîncești i-a înaintat în mod formal și absolut arbitrar învinuirea, care a durat doi ani, fiindu-i aplicată măsura de constrângere obligațiunea de a nu părăsi localitatea. Astfel, consideră că a fost privat ilegal de dreptul la libera circulație. Doar datorită multiplelor demersuri și plângeri depuse de partea apărării, a fost scos de sub urmărire penală prin ordonanța din 25 aprilie 2018 a procurorului în Procuratura Hîncești, Clevadî Grigore.

Suține că în dispozitivul acestei ordonanțe procurorul a indicat evaziv că reclamantul este scos de sub urmărire penală din motivele expuse în partea descriptivă, deși era obligat să specifice în mod clar în dispozitivul ordonanței motivul scoaterii de sub urmărire penală.

Reclamantul a concluzionat că totuși, din partea descriptivă a ordonanței se desprinde concluzia clară că vinovăția sa în comiterea infracțiunii incriminate nu a fost dovedită.

A subliniat că toate aceste circumstanțe demonstrează că învinuirea a fost înaintată în lipsa probelor, care confirma vinovăția sa, deși art. 281 alin. (1) din Codul penal, prevede imperativ că procurorul emite ordonanța de punere sub învinuire a persoanei doar dacă consideră că probele acumulate sunt concludente și suficiente. Menționează că a fost lipsit de posibilitatea de a-și continua activitatea de muncă în orașul Sankt Petersburg, Federația Rusă, suportând pierderi financiare irecuperabile, însă nu mai poate dobândi probe concludente, care ar confirma acest fapt. În consecință a reiterat că familia sa a rămas fără surse de existență, fiind nevoit să împrumute bani de la persoane fizice și instituții financiare pentru a supraviețui. Ca rezultat al presiunilor psihologice și stării de stres la care a fost supus, reclamantul explică că a suportat la 24 martie 2016 un atac de cord, cu consecințe grave pentru sănătatea sa.

Din acest considerent a suportat cheltuieli financiare impunătoare pentru tratament și reabilitare, însă starea gravă în care se afla, nu i-a permis să țină cont de necesitatea de a documenta toate cheltuielile suportate.

Din aceste motiv, dispune de acte confirmative doar pentru o mică parte din cheltuielile suportate în sumă de 8593 de lei. La fel, a avut cheltuieli de transport în legătură cu chemările la organul de urmărire penală, în sumă de 5630 de lei.

Menționează că cel mai grav este faptul că și-a pierdut irecuperabil sănătatea, or, consecințele atacului cerebral nu mai pot fi înlăturate definitiv, iar pe acest fundal, urmare a tragerii ilegale a dosarului penal, a fost foarte grav afectat psihic, motiv pentru care solicită repararea prejudiciului moral cauzat în sumă de 100 000 de lei, cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, suportate în legătură cu pornirea procesului penal ilegal.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 1545 – XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, solicită repararea prejudiciului material în mărime de 24 223 de lei, prejudiciului moral în mărime de 100 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 26 octombrie 2021 a fost admisă parțial acțiunea și s-a încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Paraschiv Petru suma de 10 000 de lei cu titlu

de prejudiciu moral, prejudiciu material în mărime de 10 000 de lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 de lei.

În rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Prin decizia din 21 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, au fost respinse apelurile declarate de către Paraschiv Petru și de către Ministerul Justiției, cu menținerea hotărârii Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 26 octombrie 2021.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut ca fiind justă soluția instanței de fond de admitere a cerinței de compensare a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul cauzei penale în sumă de 10 000 de lei, precum și a cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă în mărime de 10 000 de lei, ca fiind necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime, sume care sunt echitabile în raport cu complexitatea cauzelor deduse judecării.

Cu referire la pretenția reclamantului de încasare a prejudiciului material în sumă de 14 223 de lei cu titlu de cheltuieli de tratament și transport suportate în legătură cu cauza penală, instanța de apel a notat că reclamantul nu a probat legătura causală dintre cheltuielile suportate și cauza penală în care a fost implicat or, după cum just a reținut și instanța de fond, înscrisurile prezentate (bonurile de plată) nu confirmă cu certitudine faptul că cheltuielile respective au fost în corelație cu acțiunile de urmărire penală.

Colegiul a subliniat că, printre bonurile prezentate cu titlu de cheltuieli de tratament se regăsesc și produse sau servicii care în mod clar nu au legătură cu pretinsul prejudiciu material solicitat (servicii stomatologice, pastă de dinți etc.).

La 19 august 2022, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi privind respingerea acțiunii (f.d. 132-136).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de apel.

La 29 septembrie 2022, Petru Paraschiva declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei decizii noi privind admiterea integrală a acțiunii (f.d.142-145).

În motivarea recursului a manifestat dezacordul cu decizia instanței de apel reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 21 iunie 2022.

La 25 august 2022, prin intermediul poștei electronice a fost expediată în adresa participanților la proces decizia motivată (f.d. 127).

Astfel, Colegiul constată că, recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 19 august 2022 și de către Petru Paraschiv la 29 septembrie 2022, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

La 20 septembrie 2022 și 30 septembrie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererilor de recurs, cu înștiințarea despre

posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 138, 146).

La 06 octombrie 2022, Procuratura Generală a depus referință pe marginea recursurilor declarate, solicitând respingerea recursului depus de către Petru Paraschiv ca fiind neîntemeiat.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se

bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Petru Paraschiv și Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Petru Paraschiv și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecători

Mariana Pitic

Victor Burduh